

УДК 159.9.075

М. М. ПОЛІЩУК,

кандидат психологічних наук, доцент, заступник начальника Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України, м. Київ

І. В. КУКІН,

начальник відділення організації наукових досліджень Науково-дослідного інституту Державної прикордонної служби України, м. Київ

ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА СКЛАДОВА У СИСТЕМІ ІНТЕГРОВАНОГО УПРАВЛІННЯ КОРДОНАМИ

У статті описані особливості компонент інформаційної складової в системі інтегрованого управління кордонами. На прикладі послідовності появи ознак правопорушення в об'єктивній реальності показані психологічні особливості прийняття правопорушником помилкових рішень. Наведені рекомендації з удосконалення профілактики протиправної діяльності серед персоналу органів державної влади та інших осіб.

Ключові слова: *інтегроване управління кордонами, інформаційна складова інтегрованого управління кордонами, правопорушення, психологічна компонента, потреби людини, цілі діяльності людини, взаємозв'язок ознак правопорушення.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. Інформаційна складова у системі інтегрованого управління кордонами об'єднує в єдине ціле всі її елементи, дозволяє сформувати процес управління, прийняття управлінських рішень з метою досягнення визначених цілей діяльності суб'єктів інтегрованого управління кордонами. Вона складається з двох підсистем, які забезпечують інформаційно-аналітичну підтримку прийняття і реалізації управлінських рішень та підтримку дій з охорони державного кордону [1, с. 251].

У правоохоронній сфері найвищими національними цінностями є дотримання та охорона прав і свобод об'єктів національної безпеки (згідно з чинним законодавством ними вважаються: людина та громадянин, суспільство, держава) [2]. Зважаючи на зазначене, у сучасних умовах зростає актуальність дослідження особливостей підсистеми інформаційної складової інтегрованого управління кордонами, яка забезпечує інформаційно-аналітичну підтримку дій з охорони державного кордону.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення даної проблеми та на які опирається автор. Особливості інформаційної складової системи інтегрованого управління кордонами, а також психологічні аспекти прийняття людиною рішень досліджувались М. М. Литвиним, В. П. Гресько, Дж. Лерером, В. П. Москалець, О. Ю. Андрощуком, М. В. Савчиним та іншими дослідниками. Проте соціально-психологічні особливості інформаційної складової інтегрованого управління кордонами як елементу соціальної системи залишаються недостатньо дослідженими.

Метою статті є дослідження особливостей компонентів інформаційної складової інтегрованого управління кордонами, яка забезпечує інформаційно-аналітичну підтримку управлінських рішень та практичних дій з протидії розвитку протиправної діяльності у сфері прикордонної безпеки.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сфері прикордонної безпеки одним з основних завдань органів та підрозділів охорони державного кордону є профілактика, запобігання, протидія та припинення протиправної діяльності у сфері прикордонної безпеки, що визначені в окремих статтях Кримінального кодексу України та Кодексу України про адміністративні правопорушення.

З урахуванням із загальної теорії права висновок про скоєння правопорушення має базуватися: на факті суспільно небезпечного діяння (дія чи бездіяльність), що спричиняє шкідливі наслідки чи загрожує спричиненням таких наслідків; визначенні чинними нормативно-правовими актами протиправності цього діяння; наявності вини деліктоздатної особи, яка скоїла протиправне діяння; передбаченні чинними нормативно-правовими актами покарання і стягнення за вчинене діяння. Залежно від ступеня суспільної небезпеки правопорушення розподіляють на злочини і проступки. Проступки класифікуються як адміністративні, дисциплінарні та цивільно-правові [3, с. 168].

Будь-яке правопорушення завжди має чотири ознаки – об'єкт, об'єктивну сторону, суб'єкт та суб'єктивну сторону. Усі вони є невід'ємними

складовими правопорушення. Відсутність одного із зазначених елементів свідчить про відсутність факту правопорушення [3, с. 170; 2, с. 24].

Під об'єктом правопорушення розуміються суспільні відносини, які охороняються нормами права і на які посягає правопорушення. Об'єктивна сторона – зовнішній акт суспільно небезпечного діяння, яке посягає на об'єкт, що охороняється нормами права, завдає йому шкоди чи створює загрозу скоєння шкоди. Вона містить: дію чи бездіяльність конкретної особи; суспільно небезпечні або шкідливі наслідки діяння; причинний зв'язок з наслідками діяння; місце; час; способи; засоби; обставини; ситуацію щодо скоєння правопорушення [4, с. 25].

Суб'єкт – фізична особа, яка є осудною і досягла певного віку. Суб'єктивна сторона – внутрішнє психічне ставлення особи до вчиненого нею правопорушення. Вона містить: вину (обов'язковий елемент), мотив та мету правопорушення [4, с. 25].

На нашу думку, виходячи з особливостей ознак правопорушення, його розкриття доцільно будувати шляхом послідовного встановлення сукупності ознак правопорушення, як це показано на рис. 1.

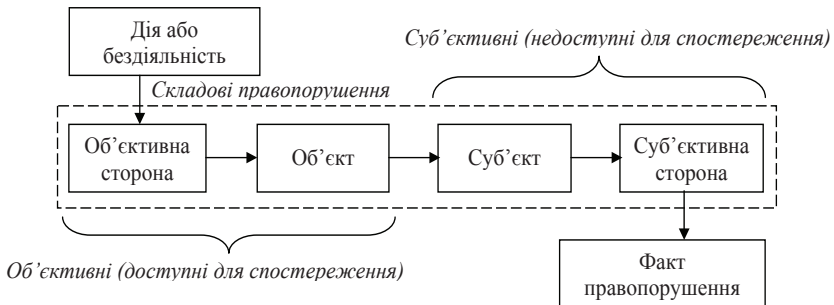

Рис. 1. Послідовність встановлення сукупності ознак правопорушення

Зазначена послідовність дій щодо встановлення сукупності ознак правопорушення ґрунтується на тому, що суб'єктивні ознаки не можуть спостерігатися особами, які не причетні до скоєння правопорушення. Навпаки, об'єктивні ознаки правопорушення завжди присутні в об'єктивній реальності через матеріальні докази, сліди, показання свідків, можуть фіксуватися спеціальними технічними засобами.

Зважаючи на зазначене, принципові особливості об'єктивних і суб'єктивних складових правопорушення обумовлюють необхідність розподілу

інформаційної складової інтегрованого управління кордонами на дві компоненти – об'єктивну (безпосередньо пов'язана з об'єктивними ознаками правопорушення та може спостерігатися) та суб'єктивну або психологічну (пов'язана лише з особистими якостями та здібностями правопорушника, його психологічним ставленням до власних дій або бездіяльності). Такий підхід може бути застосований як до цивільних осіб, так і до персоналу правоохоронних органів, які можуть бути причетні до скоєння протиправних дій у сфері прикордонної безпеки.

Порівняння відмінностей об'єктивної та психологічної компонент інформаційної складової інтегрованого управління кордонами дозволяє припустити, що вони потребують різних операцій та процедур обробки, як це показано у табл. 1. Так, ознаки протиправної діяльності на місцевості можна спостерігати, фіксувати, документувати, шукати. Проте на них неможливо впливати, тому що вони об'єктивно існують незалежно від бажань будь-якої людини.

Таблиця 1

Операції, які можна проводити з компонентами інформаційної складової інтегрованого управління кордонами

Види операцій	Компоненти інформаційної складової	
	об'єктивна	психологічна
Моніторинг	+	
Спостереження	+	
Пошук ознак	+	
Фіксація доказів	+	
Дослідження доказів	+	
Доказування		+
Цілеспрямований вплив		+
Мотивація		+
Управління поведінкою		+

Оскільки психологічна компонента інформаційної складової інтегрованого управління кордонами відображає внутрішнє психічне ставлення правопорушника до скоєного діяння (дія або бездіяльність), то її можна лише доказувати на підставі сукупності інформації об'єктивної компоненти. На психологічну компоненту інформаційної складової інтегрованого управління кордонами можна впливати шляхом проведення виховних, профілактичних заходів, навчання та цілеспрямованого всебічного розвитку особистих здібностей людини.

Незважаючи на те що психологічна сторона правопорушення прихована від безпосереднього спостереження, вона завжди передує появі об'єктивної інформації майбутнього протиправного діяння у сфері інтегрованого управління кордонами. Тобто логіка скоєння правопорушення суттєво відрізняється від наведеної на рис. 1 послідовності встановлення сукупності ознак правопорушення.

Можна припустити, що врахування послідовності появи ознак правопорушення під час його скоєння може сприяти виявленню психологічних чинників та особливостей, які обумовлюють протиправну поведінку людини у конкретних обставинах. Знання зазначених особливостей може позитивно вплинути на удосконалення профілактики протиправної діяльності як серед цивільного населення, так і серед персоналу правоохоронних органів.

Можна погодитись з думкою В. І. Мухіна, що в основі отримання будь-якого результату діяльності людини є певні потреби. Вони формують мету діяльності людини та спонукають до виконання певних процесів, причинно-наслідковою ознакою яких є результати задоволення власних потреб. Зв'язок потреб та результатів діяльності людини наведений на рис. 2 [5, с. 41].

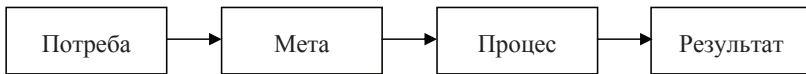

Рис. 2. Зв'язок потреб та результатів діяльності людини

Під метою діяльності людини можна розуміти сукупне уявлення про модель майбутнього результату, який здатний задовольнити потребу за наявності реальних можливостей, які оцінені за результатами попереднього досвіду. Мета діяльності завжди містить елемент невизначеності, що приводить до певного ступеня невідповідності отриманого результату попереднім очікуванням. Наявність цієї невизначеності перетворює ціль на засіб оцінки майбутнього результату [5, с. 41].

На нашу думку, наведений на рис. 2 зв'язок потреб та результатів незаконного діяння людини можна викласти у термінах ознак правопорушення. Для цього необхідно ввести сукупність припущень:

реальні потреби формуються свідомою розумовою діяльністю певного суб'єкта особисто;

мета діяльності чи бездіяльності є складовою суб'єктивної ознаки правопорушення;

процес діяльності невід'ємно пов'язаний з об'єктом правопорушення, призводить до появи певних об'єктивних ознак правопорушення та впливає на ступінь вини правопорушника як складової суб'єктивної ознаки правопорушення;

результатом протиправної діяльності є правопорушення.

Зазначені особливості дозволяють стверджувати, що потреби людини є суб'єктивним відображенням її економічного, культурного, соціального, психологічного, інтелектуального стану розвитку. Проте наявність потреби не може свідчити про обов'язкове скоєння особою правопорушення у майбутньому. Людина завжди має та особисто здійснює вибір між законним чи незаконним способом задовольнити власні потреби.

Слід зазначити, що лише у процесі реалізації мети діяння можуть з'явитися шкідливі для суспільства наслідки чи загроза їх спричинення. З цього моменту стає можливим виконання наведених у табл. 1 операцій з інформацією, яка свідчить про можливу протиправну діяльність у сфері прикордонної безпеки. Порушення норми права як об'єкта правопорушення спричиняє автоматичну появу об'єктивної сторони правопорушення та вини особи, яка його вчинила. Якщо в діянні особи наявні всі ознаки правопорушення, то її вчинок є протиправним.

Описаний зв'язок потреб та результатів діяльності людини у термінах ознак правопорушення наведений на рис. 3.

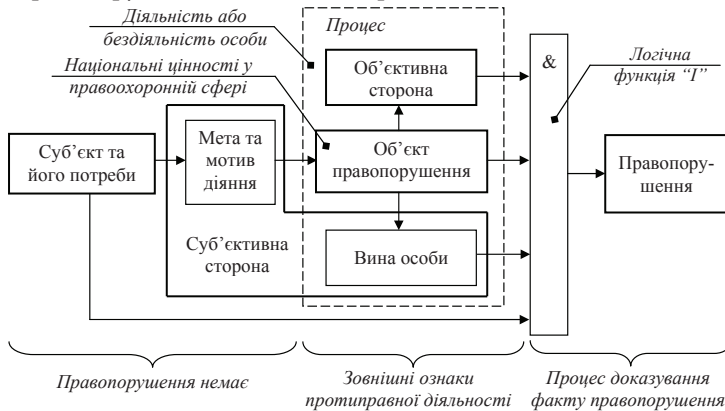

Рис. 3. Зв'язок потреб та результатів діяльності у термінах ознак правопорушення

Порівняння розбіжностей взаємного зв'язку основних ознак правопорушення, які наведені на рис. 1 та 3, дозволяє зробити висновок, що модель

особистої поведінки правопорушника є складнішою, у порівнянні з моделлю розкриття правопорушень. Зважаючи на зазначене, профілактичні заходи можуть спрямовуватися лише на потенційного суб'єкта правопорушення, його власні потреби та мету майбутнього діяння. На стадії виконання особою незаконного процесу задоволення власних потреб стає необхідним проведення заходів припинення протиправної діяльності та запобігання її негативним наслідкам.

Дж. Лерером на конкретних прикладах прийняття рішень у грошових іграх, користуванні кредитними картками було показано, що у випадках, коли люди зустрічають ситуації невизначеності замість раціонального мислення спрацьовують емоційні та інстинктивні важелі з метою обирання найкоротшого шляху до задоволення потреби. За результатами його дослідження, прийняття рішення людиною на підставі емоційного забарвлення скорочує необхідний час для вибору раціональних варіантів поведінки, що було необхідно на початкових етапах еволюції, коли раціональне мислення було неможливе [6, с. 106].

Спираючись на ефект фреймінга, Дж. Лерер дійшов висновку, що у тому разі, коли фактор вибору формулюється у термінах виграшу, більша кількість людей, не замислюючись над можливими негативними наслідками, обирає помилкові рішення. Навпаки, коли фактор вибору сформований на можливих збитках, у більшості респондентів активується раціональне мислення, що зменшує ризик помилково прийнятих рішень. Експериментальна перевірка цього феномену дозволила йому доказати важливість навчання людей подавляти раціональною свідомістю власні емоційні імпульси, які заважають адекватно оцінювати ситуацію [6, с. 149].

Розгляд конкретних ситуацій отримання хабара персоналом правоохоронних органів, організації протиправної діяльності правопорушниками виявляє аналогічні ознаки. Так, на початку незаконного діяння, як правило, фактор вибору мети діяння формулюється у термінах виграшу (отримання грошей, переваг тощо). На рис. 3 зазначений процес можна пояснити неврахуванням особою неминучої появи у разі порушення норми права об'єктивної сторони правопорушення, вини та встановлених за скоєне правопорушення санкцій.

Без урахування зазначених елементів рис. 3 стає схожим на наведений на рис. 2 звичайний для людини процес реалізації потреби, що маскує глибинні почуття та емоції від незбійності негативних факторів. Зазначені обставини сприяють обранню людиною помилкового рішення незалежно

від знання чинного законодавства, результатів профілактичних бесід, попереднього досвіду, доведення до особи негативних наслідків, що відбулись у подібних ситуаціях. Психологічно-емоційне блокування процесів раціональної свідомості не дозволяє правопорушнику порівняти результати сумнівного виграшу з реально можливими втратами (наприклад, конфіскація майна, позбавлення волі тощо).

Зважаючи на зазначене, можна погодитись з думкою О. Ю. Андрощука та М. В. Савчина, що одним з основних факторів професійної компетентності прикордонника є мотиваційно-вольова складова, яка містить у собі мотиви, мету, потреби, ціннісні настанови, стимулює творчий вияв особистості [7, с. 147]. Це дозволяє стверджувати, що запобігання протиправній діяльності не може бути якісним, якщо персонал правоохоронного органу не є взірцем дотримання норм права. Зазначена мотиваційно-вольова складова персоналу, на нашу думку, може характеризуватися іміджем органу державної влади.

Енциклопедичний словник з державного управління визначає потреби як внутрішні спонукальні мотиви діяльності людей. Вони виступають як відчуття нестачі чогось необхідного для підтримання розвитку організму і людської особистості. Потреби спонукають активність людини, спрямовану на усунення невідповідності між внутрішніми і зовнішніми умовами життєдіяльності [8, с. 551].

На нашу думку, у сфері інтегрованого управління кордонами для визначення напрямів мотиваційного впливу на людину можна застосовувати запропоновану А. Маслоу піраміду потреб людини. Упорядковані за вагою групи потреб людини наведені у табл. 2 [8, с. 552].

Таблиця 2

Упорядковані за вагою групи потреб людини

Група потреб	Зміст потреб
1	2
Фізіологічні	Потреби в їжі, воді, повітрі та ін., що відображають потреби життєдіяльності організму
Безпека	Бажання людини знаходитись у стабільному та захищеному стані
Належність до групи	Бажання мати друзів, прагнення участі у спільних діях та заходах

1	2
Самоутвердження	Бажання особи бути компетентною, впевненою у собі, устремління до лідерства або визнання свого авторитету
Самовираження	Устремління до повного розкриття свого потенціалу, розвитку та визнання творчих здібностей

Для задоволення потреб співробітника правоохоронного органу та звичайної людини у сфері інтегрованого управління кордонами потребується вжиття різних за своїм змістом механізмів. Основні з них наведені у табл. 3.

Таблиця 3

Механізми впливу на спосіб задоволення потреби людини

Група потреб	Механізми впливу на спосіб задоволення потреби людини	
	для персоналу	для будь-якої особи
Фізіологічні	Забезпечення наполегливої праці персоналу гідним грошовим забезпеченням. Забезпечення умов праці та відпочинку	Створення сприятливих умов перетинання кордону, розвиток мережі місцевих пунктів пропуску
Безпека	Запровадження системи соціальних гарантій та пільг як механізму компенсації специфічних умов праці	Інформування про порядок та правила перетину кордону, переміщення вантажів, ведення бізнесу, дотримання прав людини
Належність до групи	Підтримання керівництвом органів та підрозділів колективних ініціатив та інтересів	Надання можливості участі в охороні державного кордону на добровільних засадах, участі у відомчих заходах
Самоутвердження	Запровадження механізмів формування кар'єрного зростання персоналу, застосування засобів матеріального та морального стимулювання	Нагородження осіб за результатами їх участі в охороні державного кордону
Самовираження	Сприяння розвитку творчого потенціалу персоналу, організація творчих конкурсів та змагань	Надання можливості участі у творчих конкурсах, змаганнях на прикордонну тематику

Практична реалізація зазначених механізмів дозволяє цілеспрямовано впливати на особистий розвиток людини та поступове формування у неї потреб вищого рівня. Можна вважати, що із зміною рівня потреб відбувається якісне перетворення мети діяльності людини. Розширення цілей для задоволення потреб вищого рівня може сприяти формуванню нових почуттів задоволення результатами діяльності. Досягнення результатів вищого рівня має формувати уяву стабілізації та укріплення раніше отриманих результатів за нижчими цілями.

Так, результати самовираження людини можуть надавати їй найвище задоволення та сприяти кар'єрному зростанню, яке потребує укріплення поваги серед керівництва організації, її колективу та підлеглих. З іншого боку, досягнення кар'єрного росту та повага у колективі організації дозволяють зміцнювати власну економічну стабільність за рахунок гарантованого працевлаштування та зростання доходу від особистої праці, що показано на рис. 4.

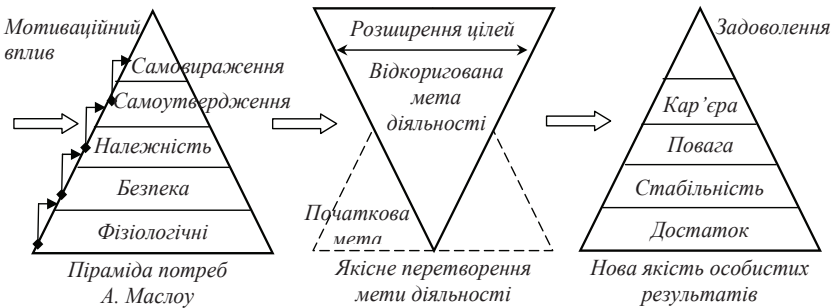

Рис. 4. Якісне перетворення результатів діяльності внаслідок мотиваційного впливу

Слід зазначити, що сукупність визначених у табл. 3 механізмів державного впливу на задоволення потреб людини тривалий час застосовується на практиці. Проте кардинального зменшення випадків протиправної діяльності серед персоналу правоохоронних органів та цивільних осіб не відбувається.

На нашу думку, на вибір законних або незаконних способів задоволення власних потреб в основному впливає мета, що покладається людиною в основу своєї діяльності. Залежно від суб'єктивного сприйняття особою допустимих меж правової поведінки вона може відрізнитися від бажаної для суспільства.

Якісні властивості правоохоронного органу є відображенням мети діяльності його персоналу. Однією з причин низької результативності профілактичних заходів можна вважати недостатній вплив державних механізмів на розвиток у людини знань, умінь та навичок подавляти раціональною свідомістю емоційні імпульси, які в окремих випадках заважають адекватно оцінювати ситуацію, що відображається на доцільності прийнятих рішень.

Один із засновників сучасного менеджменту – П. Друкер стверджував, що “...любая фирма существует лишь с согласия общества и до тех пор, пока общество и экономика считают, что она занимается необходимой, полезной и производительной деятельностью...” [9, с. 58]. Обставини штурму мешканцями н. п. Врадівка Миколаївської області районного відділу міліції у липні 2013 року підтвердили справедливість цього висловлення і стосовно майбутніх перспектив органів державної влади залежно від їх суспільно-корисних результатів діяльності.

Зважаючи на зазначене, неможливо погодитись з думкою В. П. Москалець, що вчені зобов’язані допомагати правоохоронцям постійно підвищувати свій професійний імідж за допомогою інноваційних психотехнологій [1, с. 201]. На наш погляд, зазначені технології не будуть працювати, якщо вони не зможуть базуватися на якості кадрового потенціалу. Тому, одним з основних механізмів створення та підвищення позитивного іміджу правоохоронного органу може бути використання в оцінці діяльності персоналу громадської думки, доведення до громадськості змісту та результатів заходів впливу на розвиток механізмів задоволення потреб людини та її особистості, практична демонстрація реальних змін та перетворень у часі якісних властивостей персоналу.

Згідно з чинним законодавством України органи виконавчої влади розробляють і здійснюють заходи, спрямовані на запобігання правопорушенням, виявлення й усунення причин та умов, які сприяють їх вчиненню, на виховання громадян у дусі високої свідомості і дисципліни, суворого дотримання законів України [11, ст. 6]. У сфері інтегрованого управління кордонами це завдання може бути вирішене цілеспрямованим впливом держави через її інституції на формування розумних потреб людини, розвитку механізмів забезпечення реалізації особами своїх прав і свобод.

Найбільшого ефекту зазначених заходів можна досягти за рахунок удосконалення підходів щодо навчання людей, особливо співробітників правоохоронних органів, керувати своїми власними емоціями. Зменшення помилок при прийнятті власних рішень потребує запровадження практи-

ки комплексного розгляду реальної ситуації спочатку з позиції програшу, потім з позиції виграшу. Це дозволяє більш активно залучати до процесу розумової діяльності раціональну свідомість за рахунок врівноваження негативних та позитивних емоційних імпульсів.

Висновки. Психологічна компонента інформаційної складової системи інтегрованого управління кордонами безпосередньо впливає на стан протиправної діяльності у сфері прикордонної безпеки. При її дослідженні поряд з об'єктивними факторами необхідно враховувати психофізіологічні особливості роботи основних центрів кори головного мозку людини.

Однією з причин недостатнього впливу профілактичних заходів щодо запобігання протиправній діяльності може бути недосконалість державного впливу на формування та задоволення розумних потреб людини для зміни у бажаному для суспільства напрямі мети і мотивів діяльності, а також розвитку здібностей персоналу правоохоронних органів та інших осіб керувати своїми емоційними імпульсами.

Перспективним напрямом подальших досліджень може бути розробка методів навчання персоналу правоохоронних органів керування власними емоційними імпульсами для забезпечення адекватної оцінки обстановки під час прийняття особистих рішень.

Список використаної літератури

1. Литвин М. М. Основи інтегрованого управління кордонами : курс лекцій / М. М. Литвин. – Хмельницький : НАДПСУ, 211. – 368 с.
2. Про основи національної безпеки України : Закон України від 19.06.2003 № 964-IV. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>
3. Правознавство : підручник / А. І. Берлач, Д. О. Карпенко, В. С. Ковальський, А. М. Колодій та ін. ; за ред. В. В. Копейчикова та А. М. Колодія. – К. : Юрінком Інтер, 2004. – 752 с.
4. Довідник молодому офіцеру на етапі становлення на посаді / ред. колегія В. В. Карась, В. П. Гресько, Г. О. Шарко, А. С. Король та ін. – Хмельницький : [б. в.], 2011. – 208 с.
5. Мухин В. И. Исследование систем управления : учебник для вузов / В. И. Мухин. – М. : Экзамен, 2003. – 384 с.
6. Лерер Дж. Как мы принимаем решения / Джон Лерер ; пер. с англ. М. Бабичевой. – М. : Астрель : GORPUS, 2011. – 350 с.
7. Андросчук О. Ю. Структура професійної компетентності майбутнього офіцера-прикордонника / О. Ю. Андросчук, М. В. Савчин // Збірник наукових праць. Серія : Педагогічні та психологічні науки. – Хмельницький : НАДПСУ, 2012. – № 65. – С. 145–147.

8. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. ; за ред. Ю. В. Ковбасюка, В. П. Трощинського, Ю. П. Сурміна. – К. : НАДУ, 2010. – 820 с.

9. Друкер Питер. Ф. Энциклопедия мернеджмента / Питер Ф. Друкер ; пер. с англ. – М. : Изд. дом Вильямс, 204. – 432 с.

10. Москалець В. П. Постановка проблеми професійного іміджу українських правоохоронців / В. П. Москалець // Збірник наукових праць. Серія : Педагогічні та психологічні науки. – Хмельницький : НАДПСУ. – 2012. – № 62. – С. 200–204.

11. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України, поточна редакція від 27.07.2013 № 80731-10. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

Стаття надійшла до редакції 15.11.2013

Полищук М. Н., Кукин И. В. Информационно-психологическая составляющая в системе интегрированного управления границами

В статье описаны особенности компонент информационной составляющей в системе интегрированного управления границами. На примере последовательности появления признаков правонарушения в объективной действительности показаны психологические особенности принятия правонарушителем ошибочных решений. Даны рекомендации по совершенствованию профилактики противоправной деятельности среди персонала органов государственной власти и других лиц.

Ключевые слова: *интегрированное управление границами, информационная составляющая интегрированного управления границами, правонарушение, психологическая компонента, потребности человека, цели деятельности человека, взаимосвязь признаков правонарушения.*

Polishchuk M. M., Kukin I. V. Information and psychological component in the system of integrated border management

This article describes the features of the component of the integrated border management information system. On the example of the sequence of crime signs in objective reality the psychological characteristics of the offender's wrong decisions-making have been showed. The recommendations for improving the prevention of illegal activities among the staff of state authorities and other people have been offered.

Keywords: *integrated border management, information component of integrated border management, offense, psychological component of human needs, goals of human activity, relationship of an offense.*